

مقطع تحصیلی: کاردانی □ کارشناسی □ رشته:ترم: دوم سال تحصیلی: ۱۳۹۸-۱۳۹۹
نام درس: خدمات الکترونیکی نام و نام خانوادگی مدرس: مهسا شهیم
آدرس email مدرس m_shahim84@yahoo.com

جزوه درس: خدمات الکترونیکی
text: دارد □ ندارد ■ voice: دارد □ ندارد ■
مربوط به هفته : دهم □ یازدهم ■ دوازدهم □
power point: دارد □ ندارد ■

"جلسه یازدهم"

کارت اعتباری

صاحبان این کارت ها بدون آنکه مبلغی در حساب خود داشته باشند، اجازه دارند تا سقف معینی از اعتبار را خرید کنند پس از خرید لازم است آن مبلغ را به بانک مربوطه بپردازند. در صورت تأخیر، بانک نرخ های بهره بالایی را دریافت میکند.

- کارتهای اعتباری ویزا یا مستر نمونه ای از این نوع کارت محسوب میشوند.
- کارتهای اعتباری به منظور خرید کالا، خدمات و دریافت پول نقد صادر می شوند.
- این نوع کارت ها بسته به ارتباطات و قرارداد صادرکننده ممکن است در سطح ملی یا بین المللی کاربرد داشته باشند .

برای صدور این کارتها متقاضی به بانک یا مؤسسه صادرکننده مراجعه می کند و پرسشنامه ای که حاوی اطلاعات شخصی (مشخصات، وضعیت مالی و اعتباری) است را تکمیل میکند، بانک یا مؤسسه صادرکننده کارت پس از بررسی سوابق متقاضی، امتیاز وی را مشخص کرده و میزان و حد اعتبار او را تعیین میکند. در صورت قابل قبول بودن امتیاز و حد اعتبار متقاضی، کارت اعتباری برای وی صادر و حدود اعتبار ایشان مشخص می شود

- دارنده کارت اعتباری می تواند به بانکها، مؤسسات مالی، مؤسسات غیرمالی و فروشگاههایی که پذیرنده کارتهای اعتباری هستند مراجعه کند و وجه، کالا یا خدمات مورد نظر را پرداخت کند و در پایان هرماه صورتحساب معاملات خود شامل خریدها و وجوهی که نقداً دریافت کرده را دریافت کند .
- دارنده کارت پس از دریافت صورتحساب باید مبلغ آن را به صادرکننده کارت بپردازد؛ البته میتواند صورتحساب خود را تقسیط کند. پرداخت قسطی صورت حسابها شامل بهره میشود .

شارژ کارت

کارتهای اعتباری هستند که دارنده آنها باید حداکثر در مدت 30 تا 45 روز بدهی خود را بپردازد. این کارتها از هزینه ثابت سالیانه نیز برخوردارند. **کارت امریکن اکسپرس** نمونه ای از این کارتهاست.

کارت بدهی

این کارت مانند چک عمل میکند. میزان اعتبار کارت بدهی بر اساس حساب بانکی دارنده کارت تعیین میشود.

به بیان دیگر قبل از اینکه دارنده کارت، خرید کند باید معادل مبلغ خرید در حساب خود وجه نقد داشته باشد.

مکانیسم کار بدین نحو است که دارنده کارت بدهکار، کالا و خدمات مورد نظر خود را انتخاب میکند و صورتحساب مربوطه را امضا میکند یعنی به بانک دستور میدهد که معادل مبلغ صورتحساب را از حسابش کسر و به حساب پذیرنده کارت واریز کند. عملکرد این کارت مثل صدور یک چک در وجه فروشنده است.

از کارت های بدهکار برای دریافت وجه از طریق ماشینهای خودپرداز نیز میتوان استفاده کرد. این نوع کارت ها کاربرد اعتباری ندارند و هزینه اقلام خریداری شده مستقیماً از حساب شخص برداشت میشود **ATM** از این نوع هستند.

کارتهای تلفن و عابر بانک در خریدهای الکترونیکی با کارت، خریداران باید اطلاعات خود مانند نام، آدرس و اطلاعات کارت اعتباری را از طریق تکمیل فرمهای مشخص ارسال کنند، اما با تکرار خرید از فروشگاه های گوناگون، ورود چنین اطلاعاتی خسته کننده خواهد بود. بنابر این از نرم افزارهایی با عنوان کیف جیبی الکترونیکی استفاده میشود. این نرم افزار در رایانه مشتری نصب میشود و ارتباط با فروشنده و ارسال اطلاعات مورد نیاز از طریق آن انجام میشود. میتوان نمونه ای از این نرم افزار را در سایتهای **Master card** و **Yahoo** ملاحظه کرد.

شش عنصر اصلی پرداخت از طریق کارت الکترونیکی

- خریدار یا دارنده کارت
- بازرگان یا فروشنده
- صادرکننده کارت
- تحصیلدار (بانک یا مؤسسه مالی فروشنده)
- مؤسسه صدور کارت (مانند مؤسسه ویزا)
- عامل سوم (منبعی است که برخی از وظایف صادرکنندگان کارت، تحصیلدار و مؤسسه صدور کارت را انجام میدهد)

کارت خرید

این روش برای تجارت الکترونیکی از نوع B2B مناسب است. کارت های خرید، نوعی کارت های پرداخت با کاربرد ویژه برای خرید خدمات، مواد، تعمیرات و نگهداری هستند.

کارت هزینه

کارت های هزینه بسیار شبیه کارت های اعتباری هستند. تفاوت آنها این است که در کارتهای اعتباری، میزان اعتبار تعیین میشود و دارنده کارت مجاز است به اندازه اعتبار کارت خرید کند یا پول دریافت کند، ولی کارت هزینه حد مشخص اعتباری ندارد و صاحب کارت پس از دریافت صورتحساب باید بدهی خود را پرداخت کند.

تفاوت دیگر این نوع کارت با کارتهای اعتباری این است که از این کارت ها نمی توان وجه نقد دریافت کرد.

پول الکترونیکی

دوران توسعه و پیشرفت پول را میتوان به 7 گروه اصلی تقسیم کرد:

- استفاده از هر شیئی به عنوان پول (پایاپای)
- تجارت با اشیای ارزشمند
- سکه
- اسکناس
- حساب های سپرده و جاری (چک)
- پرداخت الکترونیکی و انتقال الکترونیکی وجوه
- کارتهای دیجیتالی

پول الکترونیکی عبارت است از ارزش پولی ذخیره شده به شکل دیجیتالی که برای پرداخت های فوری در معاملات مورد استفاده قرار میگیرد.

در پرداختهای خرد یعنی خریداری اقلامی با ارزش کم، استفاده از کارت اعتباری چندان مطلوب نیست به این دلیل از پول الکترونیکی استفاده میشود.

توصیف جامعه اروپا از پول الکترونیکی

- روی قطعه های الکترونیکی مانند تراشه کارت یا حافظه رایانه به صورت الکترونیکی ذخیره شده است.
- به عنوان وسیله پرداخت برای تعهدات اشخاصی غیر از مؤسسه صادرکننده پذیرفته شده است.
- بدین منظور ایجاد شده است که به عنوان جانشین الکترونیکی برای سکه و اسکناس در اختیار استفاده کنندگان قرار گیرد.
- به منظور انتقال الکترونیکی وجوه و پرداختهای با مقدار محدود ایجاد شده است.

روش پرداخت شخص به شخص

در این روش انتقال وجه به صورت مستقیم بین دو نفر انجام میشود. شرکت [paypal.com](https://www.paypal.com) نمونه ای از این سرویس را ارائه می دهد. این شرکت با دریافت مشخصات بانکی یا کارت اعتباری پرداخت کننده، آدرس پست الکترونیکی و مشخصات حساب بانکی دریافت کننده و مبلغ مورد نظر، عملیات انتقال را انجام میدهد

چک های الکترونیکی

چک الکترونیکی گونه الکترونیکی چک کاغذی است که بیشتر در مدل B2C به کار می رود . چکهای الکترونیکی تقریباً مشابه پول الکترونیکی هستند، با این تفاوت که در مکانیسم چک الکترونیکی حتماً سه طرف درگیر هستند (خریدار، فروشنده و بانک) و فقط در پول الکترونیکی ممکن است پرداخت به صورت آفلاین بین خریدار و فروشنده انجام شود.

معایب بانکداری الکترونیکی

معایب بانکداری الکترونیکی را میتوان به دو دسته اصلی زیر تقسیم کرد:

۱) **مخاطرات امنیتی** . در نظام بانکداری جدید افراد میتوانند با به دست آوردن رمز اشخاص از حساب های آنان برداشت کنند و به طور کلی به حسابهای اشخاص حمله یا آنها را از اعتبار ساقط کنند . باید گفت که در نظام بانکداری سنتی به دلیل ماشینی بودن سیستم یا دستی بودن آن فقط متصدیان امور بانکی به حسابهای مشتریان دسترسی داشتند و این نوع خطرهای امنیتی برای حسابهای افراد و شرکتهای بسیار کم بود .

۲) **ناآشنایی با فناوری** . بسیاری از افراد جامعه با این شیوه بانکداری الکترونیکی آشنایی ندارند که ناشی از فقدان آموزش های عمومی و زمینه های لازم فرهنگی و اجتماعی است . برای متداول سازی این شیوه بانکداری و افزایش مشتریان آن، ضروری است دوره های آموزش شیوه کار با نظام خدمات الکترونیکی برگزار شود .

از سایر معایب بانکداری الکترونیکی میتوان به موارد زیر اشاره کرد:

- دسترسی هکرها به حساب های اشخاص
- نبود اینترنت پرسرعت و دائمی در برخی از کشورها
- بالا بودن هزینه های زیرساختی بانکداری الکترونیکی

سؤالهای تشریحی

- ۱) چهار مورد از تفاوت های بانکداری سنتی و بانکداری الکترونیکی را شرح دهید.
- ۲) دوره های تحول نظام بانکی را نام ببرید؟
- ۳) روش های مناسب پرداخت الکترونیکی در مدل B2C کدام اند؟
- ۴) تفاوت کارتهای هزینه با کارت های اعتباری چیست؟
- ۵) شش عنصر اصلی در پرداخت از طریق کارت الکترونیکی را نام ببرید.
- ۶) سه عامل اصلی گسترش پرداخت الکترونیکی در جوامع را ذکر کنید.
- ۷) سه مورد از مزایای بانکداری الکترونیکی را از دید بانک و مؤسسات مالی ذکر کنید.
- ۸) پول الکترونیکی را تعریف کنید.
- ۹) انواع کارتهای الکترونیکی را نام ببرید.